

Det er desuden en betingelse for, at sagen kan fremmes til dom i tiltaltes fravær, at der beskikkes en forsvarer for den tiltalte. Der er nedenfor nærmere redegjort for, at den foreslåede nyordning især vil få betydning for sager om kørsel i frakendelsestiden og spiritus- og promillekørsel. I disse sager beskikkes der ikke automatisk forsvarer for den tiltalte jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra d, sammenholdt med færdselslovens § 119, stk. 3, nr. 3. I sådanne sager kan der imidlertid efter reglen i færdselslovens § 119, stk. 4, på begæring beskikkes en forsvarer.

Udebliver den tiltalte således i en sag, der vedrører kørsel i frakendelsestiden eller spirituskørsel, vil der som udgangspunkt ikke være beskikket en forsvarer for den pågældende, og den tiltalte vil selv sagt heller ikke kunne anmode herom. Som en yderligere retssikkerhedsmæssig garanti for den tiltalte foreslås det derfor som en betingelse for, at sagen kan fremmes til udeblivelsesdom, at der i alle tilfælde skal beskikkes en sådan forsvarer.

Forsvareren betales af det offentlige, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 3, som affattet ved lovforslaget § 2, nr. 28. Baggrunden for denne ordning er, at der som nævnt i disse sager som lovens hovedregel ikke beskikkes en forsvarer for den tiltalte. Den domfældte pålægges således normalt ikke udgifter til forsvarerbistand, medmindre den pågældende selv har anmodet om, at der beskikkes en forsvarer. I sager, hvor den tiltalte udebliver, og hvor forsvarerbeskikkelse – uden ønske herom fra tiltaltes side – sker på det offentliges foranledning for at muliggøre, at sagen fremmes som udeblivelsesdom, bør den tiltalte på tilsvarende måde ikke belastes med forsvarerudgifter. I tilfælde, hvor retten har beskikket en forsvarer for den tiltalte, f.eks. i medfør af reglen i § 731, stk. 1, litra d, om forsvarermedvirken i domsmandssager, eller hvor forsvarer er beskikket efter den tiltaltes begæring, kan den domfældte som hidtil pålægges at erstatte udgiften til forsvareren.

5.2.4. Bevisførelsen

Ordningen er i øvrigt udformet således, at den er fakultativ. Retten kan således undlade at fremme en straffesag til udeblivelsesdom, selv om de ovennævnte betingelser er opfyldt, hvis det skønnes, at den tiltaltes forklaring er af betydning for vurderingen af skyldsspørgsmålet eller strafudmålingen. Ved rettens vurdering heraf kan retten bl.a. lade de synspunkter indgå, som anføres af forsvareren for den udeblevne tiltalte og af anklagemyndigheden.

Som ovenfor anført kan den tiltaltes udeblivelse i disse sager ikke sidestilles med en tilståelse. Dette indebærer, at retten skal foretage en fuldstændig bevisvurdering efter en sædvanlig sagsbehandling, her-

under efter omstændighederne ved afhøring af vidner og – langt sjældnere – syns- og skønsmænd eller andre sagkyndige, og en sædvanlig procedure fra anklageren og forsvareren. Viser det sig herunder at give anledning til betænkelighed, at sagen fremmes til udeblivelsesdom, kan retten når som helst afbryde domsforhandlingen og udsætte sagen med henblik på, at tiltalte kommer til stede.

Det forhold, at der skal ske fuldstændig bevisførelse, indebærer bl.a., at vidneførelse for retten foregår på sædvanlig måde under medvirken af forsvarer og anklager. Justitsministeriet har overvejet, om der i forbindelse med nyordningen kan være grund til at udvide adgangen til dokumentation af den tiltaltes tidligere forklaringer til politirapport under sagen for derved at kunne bibringe retten også disse oplysninger som grundlag for afgørelsen i sagen. Det følger af bestemmelsen i retsplejelovens § 877, jf. § 939 og § 928, at der i de her omhandlede sager normalt ikke kan ske dokumentation af selve tiltaltes forklaring til politirapport. Som nedenfor beskrevet, vil ordningen imidlertid først og fremmest komme til at omfatte sager om spiritus- og promillekørsel og kørsel i frakendelsestiden samt andre mindre, ukomplicerede straffesager, hvor straffen udmåles takstmæssigt. I disse sager kan den tiltaltes forklaring næppe antages at være af større betydning for rettens afgørelse af sagen. Hertil kommer, at det kan give anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder generelt at tillade sådan dokumentation af den tiltaltes forklaring til politirapport i udeblivestilfælde. Derimod kan politiets rapporttilførsler vedrørende omstændighederne ved lovovertrædelsen, herunder f.eks. tid og sted for kørslen og omstændighederne i forbindelse med pågribelsen, dokumenteres, således som det også i dag sker i praksis. Endvidere kan indhentede lægelige oplysninger f.eks. om spirituspromillen dokumenteres i retten.

Justitsministeriet har på denne baggrund ikke fundet det rigtigt at foreslå en særlig regel om adgangen til at dokumentere tiltaltes forklaring til politirapport. I de fleste tilfælde vil tiltaltes forklaring ikke være fornøden, og skønner retten, at forklaringen er påkrævet for en forsvarlig bedømmelse af sagen, vil det være rigtigst, at retten udsætter sagen med henblik på, at tiltalte kan komme til stede for at afgive forklaringen direkte for retten.

5.2.5. Ordningens praktiske tilrettelæggelse

Den praktiske tilrettelæggelse af ordningen med hensyn til forsvarerbeskikkelse i disse sager kan formentlig ske på en række forskellige måder. En mulig fremgangsmåde vil være, at retten i samarbejde med anklagemyndigheden identificerer de sager, hvor